

ЗАТВЕРДЖУЮ

Головного державного
лікаря України

М.А. Ситенко

від 4. Серпня 2011 р.
№ 19-2011

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

із застосування засобу «Жавель-Клейд»
виробництва фірми «Societe Nouvelle Clade» (Франція)
з метою дезінфекції та достерилізаційного очищення

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Повна назва засобу: дезінфекційний засіб «Жавель-Клейд».

1.2 Виробник засобу: фірма «Societe Nouvelle Clade» (Франція).

1.3 Склад засобу, вміст діючих та допоміжних речовин, мас. %: натрієва сіль дихлорізоціанурової кислоти – 80-82 (діюча речовина); адипінова кислота – не більше 10; карбонат натрію – не більше 10 (допоміжні речовини). Допоміжні речовини зв'язують та стабілізують діючу речовину, підвищують її антимікробну дію, забезпечують високу розчинність засобу, пом'якшують воду, знижують фіксуєчу та корозійну активність хлору. На вимогу користувача до складу засобу може бути доданий ароматизатор.

1.4 Форма випуску, фізико-хімічні властивості засобу та розчинів засобу: засіб «Жавель-Клейд» є концентрованим, випускається у вигляді таблеток білого кольору вагою 3,45-3,65 г, що добре розчиняються у воді. Таблетки можуть мати на поверхні насічки для ділення таблетки на частини при приготуванні робочих розчинів. При розчиненні однієї таблетки у воді виділяється 1,47-1,62 г ($43,7 \pm 0,7\%$) активного хлору. Хлор як класичний окислювач справляє не тільки потужну антимікробну дію, а і руйнує забруднення, органічні сполуки та забарвлюючі речовини. Адипінова кислота, що регулює рН розчинів, і карбонат натрію, що протидіє ефекту іонів «жорсткості», підсилюють змочувальні та мийні властивості водних розчинів засобу.

Водні розчини засобу «Жавель-Клейд»:

- прозорі, безбарвні, зі слабким запахом хлору, стійкі;
- пом'якшують воду, мають змочувальні та мийні властивості, видаляють білкові, жирові, механічні забруднення, залишки крові, залишки лікарських засобів із зовнішніх поверхонь, внутрішніх каналів і порожнин виробів медичного призначення;
- не викликають корозії (корозійна дія робочих розчинів засобу на металеві поверхні та вироби не перевищує дії води, використаної для їх приготування);
- не пошкоджують об'єкти з корозійностійких металів (у т.ч. з низьковуглецевої сталі, нікельованих металів), скла, силікону, гуми на основі силіконового та натурального каучуку, полімерних матеріалів, фарбованого та нефарбованого дерева, кахлю, лінолеуму, бетону, порцеляни, фаянсу та поверхні апаратів, приладів, устаткування з гальванічним, лакофарбовим і полімерним покриттям, не знебарвлюють пофарбовані поверхні;
- не провокують і не посилюють виділення летючих хімічних речовин з поверхонь, що обробляються, не фіксують білкові забруднення на поверхні виробів медичного призначення;
- добре змиваються мінімальною кількістю води, не залишають плям і нальоту;
- гомогенізують мокротиння та інші виділення.

Засіб не горить, вибухобезпечний, сумісний з милами, сульфованими маслами, аніонними поверхнево-активними речовинами, амфотерними та неіоногенними речовинами, солями лужних металів неорганічних і органічних кислот.

1.5 Спектр антимікробної дії засобу: засіб «Жавель-Клейд» виявляє антимікробні властивості щодо грамнегативних та грампозитивних бактерій (включаючи збудників туберкульозу, псевдотуберкульозу, дизентерії, холери, інших колітів, ентеритів, гастроентеритів, черевного тифу, паратифу, інших сальмонельозів, кишкових ерсиніозів, дифтерії, скарлатини, коклюшу, менінгококової інфекції, золотистого стафілококу, мультирезистентного стафілококу, ентерогеморагічної кишкової палички, синьогнойної палички тощо), вірусів (включаючи вірусні гепатити, ВІЛ-інфекцію, грип, Avian influenza («пташиний грип»), Swine influenza («свинячий грип»), SARS («атипічна пневмонія»), вакциніявірус, віруси Коксаки, ЕСНО, віруси герпесу, цитомегалії, парагрип, аденовірусні, ентеровірусні, коронавірусні, поліовірусні, паповавірусні, респіраторно-синтиціальні, риновірусні, ротавірусні, хантавірусні інфекції тощо), грибів роду *Candida*, патогенних дерматофітів, збудників внутрішньолікарняних інфекцій, пліснявих грибів та спор, збудників особливо небезпечних інфекцій (чума, холера, туляремія, сибірська виразка), а також ефективний у знищенні та попередженні появи плісняви.

1.6 Токсичність та безпечність засобу: засіб «Жавель-Клейд» за параметрами гострої токсичності згідно ГОСТу 12.1.007-76 належить до III класу помірно небезпечних речовин при введенні в шлунок лабораторних тварин, до IV класу мало небезпечних речовин при нанесенні на шкіру та при парентеральному введенні. У формі таблеток в насичуючих концентраціях пари відноситься до IV класу мало небезпечних засобів. В умовах інгаляційної дії у вигляді пари належить до IV класу мало небезпечних речовин за ступенем леткості. Засіб не має шкірно-резорбтивної та сенсibiliзуючої дії, не виявляє кумулятивних, гонадотропних, ембріотропних, ембріотоксичних, канцерогенних, мутагенних і тератогенних властивостей.

Робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» концентрації до 0,3% (за активним хлором) включно в умовах одноразової аплікації не спричиняють місцево-подразнювальної дії на шкіру та слизові оболонки очей. При багаторазовому нанесенні спричиняють сухість і лущення шкіри. При застосуванні робочих розчинів засобу будь-якої концентрації методом зрошення, а також розчинів концентрації вище 0,1% (за активним хлором) методом протирання спостерігається подразнення органів дихання та слизових оболонок очей.

Робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» концентрації до 0,03% (за активним хлором) включно не залишають слідів діючої та допоміжних речовин у жовтку та білку товарних (харчових) яєць при дезінфекції поверхонь шкарлупи яєць методом занурення яєць в розчин, зрошення та аерозольної обробки поверхонь шкарлупи яєць розчином засобу, не впливають на харчові та поживні якості яєць, добре змиваються з поверхонь шкарлупи яєць.

Хімічні сполуки, які можуть утворюватись під час взаємодії робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» та синтетичних складових оброблюваних поверхонь, є безпечними для здоров'я та життя персоналу, що здійснює роботи з дезінфекції, працюючих та сторонніх осіб, не мають віддалених наслідків для здоров'я.

2 ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАСОБУ

2.1 Дезінфекційний засіб «Жавель-Клейд» призначений для застосування за напрямками, переліченими нижче.

2.2 Поточна та заключна дезінфекція у закладах охорони здоров'я, лікувально-профілактичних закладах і вогнищах інфекційних захворювань: лікарнях, поліклініках, стоматологічних клініках, госпіталях, амбулаторіях, диспансерах, санаторіях, профілакторіях, реабілітаційних центрах, денних стаціонарах, медсанчастинах і медпунктах, закладах соціального захисту населення, фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктах, пологових стаціонарах, центрах з трансплантації органів, медичних профільних центрах, станціях швидкої допомоги, включаючи клінічні, діагностичні, біохімічні, імунологічні, бактеріологічні, вірусологічні та серологічні лабораторії (центри), донорські пункти та відділення переливання крові, карети швидкої допомоги, хірургічні, терапевтичні, акушерські, гінекологічні, дитячі, фізіотерапевтичні, патологоанатомічні відділення тощо **при інфекціях**

бактеріальної етіології (включаючи туберкульоз, псевдотуберкульоз, дизентерію, холеру, інші коліти, ентерити, гастроентерити, черевний тиф, паратифи, інші сальмонельози, кишкові ерсиніози, дифтерію, скарлатину, коклюш, менінгококову інфекцію, золотистий стафілокок, мультирезистентний стафілокок, ентерогеморагічну кишкову паличку, інфекції, що спричиняє синьогнойна паличка тощо), **інфекціях вірусної етіології** (включаючи вірусні гепатити, ВІЛ-інфекцію, грип, Avian influenza («пташиний грип»), Swine influenza («свинячий грип»), SARS («атипічна пневмонія»), вакцинієвірус, віруси Коксаки, ЕСНО, віруси герпесу, цитомегалії, парагрип, аденовірусні, ентеровірусні, коронавірусні, поліовірусні, паповавірусні, респіраторно-синтиціальні, риновірусні, ротавірусні, хантавірусні інфекції тощо), **інфекціях грибової етіології** (кандидози, дерматомикози), **внутрішньолікарняних інфекціях, пліснявих грибах та спорах, особливо небезпечних інфекціях** (чума, холера, туляремія, сибірська виразка).

Поточна та заключна дезінфекція, в т.ч. дезінфекція, спрямована на боротьбу з внутрішньолікарняними інфекціями, у закладах, перелічених у цьому пункті Методичних вказівок, проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами відповідних інфекцій, наведеними в таблицях 2-5.

2.3 Профілактична дезінфекція у закладах, перелічених в п. 2.2 цих Методичних вказівок, проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними в таблиці 2.

2.4 Поточні та генеральні прибирання у закладах, перелічених в п. 2.2 цих Методичних вказівок, проводяться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними в таблиці 7.

2.5 Дезінфекція, суміщена з достерилізаційним очищенням, виробів медичного призначення (за винятком ендоскопів та інструментів до них), стоматологічного, перукарського та косметологічного інструментарію, аптечного та лабораторного посуду, скла проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними в п. 4.2.14 і таблиці 6.

2.6 Обробка об'єктів з метою знищення та попередження появи плісняви проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними в п. 4.2.19.

2.7 Завантаження дезінфекційних бар'єрів для обмивання чобіт та дезінфекційних бар'єрів для занурення надітих на руки рукавичок (пластикових, латексних, гумових) проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними в п. 4.2.20.

2.8 Поточна та заключна дезінфекція при зазначених вище інфекціях у дитячих закладах проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами відповідних інфекцій, наведеними в таблицях 2-5.

2.9 Профілактична дезінфекція, поточні та генеральні прибирання у санпропускниках; в аптечних закладах (аптеки, аптечні пункти, аптечні кіоски, аптечні склади); у дитячих закладах, навчально-виховних закладах різних видів акредитації; у місцях постійного та тимчасового проживання, спортивно-оздоровчих комплексах (приватні оселі, гуртожитки, готелі, кемпінги, басейни, сауни, лазні тощо); у місцях проведення спортивних змагань і тренувань; на об'єктах комунально-побутового призначення (перукарні, салони краси, манікюрні, педикюрні, косметологічні кабінети, салони пірсингу і татуювання, пральні, хімчистки тощо); в адміністративних та громадських закладах і будівлях, місцях масового скупчення людей (базари, ринки, вокзали, стоянки, стадіони, майдани, підприємства зв'язку, банківські установи тощо); у закладах громадського харчування і торгівлі; у громадських туалетах (включаючи біотуалети); на підприємствах і об'єктах водопостачання та водовідведення; на підприємствах фармацевтичної, мікробіологічної, парфюмерно-косметичної, хімічної, біотехнологічної, харчової, переробної промисловості, сільського господарства та агропромислового комплексу; на заводах і фабриках, промислових підприємствах; у складах і сховищах (включаючи паперові архіви, бібліотечні сховища, приміщення для зберігання зерна, продуктів харчування, лікарських засобів, предметів гігієни та інших товарів); на підприємствах з транспортування, сортування та переробки сміття; на рухомому складі та об'єктах забезпечення автомобільного транспорту (включаючи пасажирський, санітарний транспорт, транспорт для перевезення харчових продуктів, транспорт

для прибирання сміття тощо), метрополітену, залізничного, водного та повітряного транспорту; в умовах надзвичайних ситуацій; на об'єктах громадської оборони; на об'єктах та у підрозділах міністерств оборони, надзвичайних ситуацій, внутрішніх справ (у т.ч. в казармах), інших міністерств, служб і відомств; на інших епідемічно значимих об'єктах, діяльність яких вимагає проведення дезінфекційних робіт у відповідності до діючих санітарно-гігієнічних та протиепідемічних норм і правил, нормативно-методичних документів.

Профілактична дезінфекція, поточні та генеральні прибирання у закладах, перелічених в цьому пункті Методичних вказівок, проводяться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за наступними режимами: поверхонь та об'єктів у приміщеннях, де висока вірогідність поширення грибкових інфекцій (санпропускники, переодягальні, душові, приміщення «чаш» басейнів, парні в саунах і лазнях, масажні кабінети тощо) – за режимами, наведеними в таблиці 3; де висока вірогідність поширення пліснявих грибів і спор (приміщення для зберігання, вагони та контейнери для перевезення коренеплодів, зерна тощо) – за режимами, наведеними в таблиці 4; в усіх інших випадках – за режимами, наведеними в таблиці 2.

2.10 Профілактична дезінфекція у пенітенціарних установах проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за наступними режимами: поверхонь та об'єктів у приміщеннях, де висока вірогідність поширення туберкульозу та грибкових інфекцій (камери утримання в'язнів, душові тощо) – за режимами, наведеними в таблиці 3; в усіх інших випадках – за режимами, наведеними в таблиці 2.

2.11 Дезінфекція аерозольним методом повітря у приміщеннях, поверхонь приміщень та об'єктів у приміщеннях за допомогою термооприскувачів (туманогенераторів), моторозпилювачів або ранцевих (ручних) оприскувачів проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідній інструкції.

2.12 Знезараження води, дезінфекція систем і окремих об'єктів водопостачання при централізованому, автономному та нецентралізованому (місцевому) водопостачанні; знезараження стічних вод, дезінфекція систем і окремих об'єктів водовідведення проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідній інструкції.

2.13 Знезараження води при нецентралізованому водопостачанні; фруктів, овочів; води для приготування харчового льоду; дезінфекція ємностей для води проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідній інструкції.

2.14 Дезінфекція колодязів та знезараження господарсько-питної води децентралізованих джерел водопостачання (шахтні колодязі тощо) проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідній інструкції.

2.15 Дезінфекція об'єктів у спортивно-оздоровчих закладах, басейнах, саунах, лазнях та знезараження води в плавальних басейнах проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідній інструкції.

2.16 Дезінфекція та санітарна обробка поверхонь приміщень, обладнання, посуду, тари, інвентарю на підприємствах харчової та переробної промисловості незалежно від форми власності та підпорядкування: підприємствах м'ясної, консервної, птахопереробної, рибної, молочної, масложирової, плодоовочевої, сирної, кондитерської, хлібопекарської промисловості, підприємствах з виготовлення продуктів дитячого харчування, напоїв, вирощування грибів тощо проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у цих Методичних вказівках (п. 4.2.4, таблиці 8-14) та/або відповідних інструкціях.

2.17 Дезінфекція поверхонь шкарлупи товарних (харчових) яєць проводиться розчинами засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними в п. 4.2.5 Методичних вказівок.

2.18 Дезінфекція напівпродуктів, обладнання, технологічних вод на підприємствах цукрової галузі проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідній інструкції.

2.19 Антисептування сировини і технологічних середовищ у виробництві спирту з цукровмісної і крохмалевмісної сировини та дезінфекція виробничого обладнання і комунікацій проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідній інструкції.

2.20 Профілактична дезінфекція вагонів пасажирських поїздів у пунктах формування та обороту при підготовці їх до рейсу та на шляху прямування; електропоїздів та дизель-поїздів; вантажних вагонів та контейнерів, призначених для перевезення продовольчої продукції; приміщень та окремих об'єктів залізничних вокзалів (станцій) проводиться за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у цих Методичних вказівках (таблиця 2) та відповідних інструкціях.

3 ПРИГОТУВАННЯ РОБОЧИХ РОЗЧИНІВ

3.1 Методика та умови приготування робочих розчинів: робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» готують у спеціально виділених промаркованих ємностях шляхом розчинення таблеток у воді відповідно до розрахунків, наведених в таблиці 1.

При приготуванні робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» таблетки легко розчиняються у воді, не потребують її підігріву, додавання допоміжних речовин, додаткового посилення або попередньої активації, а також обмежень щодо матеріалу ємностей.

3.2 Розрахунки для приготування робочих розчинів: для приготування робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» відповідної концентрації виходять із розрахунків, наведених у таблиці 1.

Таблиця 1 Приготування робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд»

Концентрація розчинів засобу (за активним хлором), %	Необхідна кількість для приготування робочого розчину		Концентрація розчинів засобу (за активним хлором), %	Необхідна кількість для приготування робочого розчину	
	таблеток	води		таблеток	води
0,0025	1	60 л	0,1	7	10 л
0,01-0,014	1	10-15 л	0,2	14	10 л
0,015	1	10 л	0,3	20	10 л
0,03	2	10 л	2,0	134	10 л
0,045	3	10 л	3,0	200	10 л
0,06	4	10 л	5,0	334	10 л

3.3 Покращення миючих властивостей робочих розчинів: для покращення миючих властивостей до робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» можна додавати 0,5% миючого засобу із розрахунку 50 мл або 50 г на 10 л робочого розчину (якщо інше не рекомендується для конкретного миючого засобу) або, навпаки, розчиняти відповідну кількість таблеток засобу «Жавель-Клейд» у 0,5%-му розчині миючого засобу, дозволеного до застосування в Україні.

Додавання 0,5% миючого засобу (розчинення таблеток у 0,5%-му розчині миючого засобу) не знижує антимікробну активність робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд».

3.4 Повторне застосування робочих розчинів: робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» можна застосовувати багаторазово при позитивних результатах хімічно-аналітичного визначення вмісту активного хлору в розчині (або після доведення його до норми – п. 4.2.4, формула 1), за відсутності механічного забруднення та зміни початкового зовнішнього вигляду розчину (відсутність помутніння, осаду, забарвлення тощо), але не довше строку придатності робочого розчину.

3.5 Строк придатності та умови зберігання робочих розчинів: можливий строк зберігання робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» до застосування – 15 діб за умови зберігання у закритих ємностях у затемненому місці.

4 ОБ'ЄКТИ ТА МЕТОДИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБУ

4.1 Об'єкти застосування: розчини засобу «Жавель-Клейд» застосовують для дезінфекції об'єктів, перелічених нижче, з них – дезінфекції та суміщення процесів дезінфекції з достерилізаційним очищенням виробів медичного призначення (за винятком ендоскопів та інструментів до них), стоматологічного, перукарського та косметологічного інструментарію, аптечного та лабораторного посуду, скла:

- поверхні приміщень (підлога, стіни, стеля, двері, підвіконня, віконні рами тощо), у т.ч. в кухонних зонах переробки та приготування продуктів харчування, підсобних приміщеннях (переодягальні, душові, санвузли тощо), предмети обстановки (тверді меблі), поверхні побутової техніки, кухонного та холодильного обладнання, транспортні засоби;

- поверхні медичних та інших апаратів, приладів, устаткування з гальванічним, лакофарбовим і полімерним покриттям;

- м'які меблі (дивани та крісла з тканинною оббивкою тощо), килими;

- санітарно-технічне обладнання (унітази, раковини, крани, душове обладнання, ванни, зокрема, ванни для бальнеологічних процедур, гідромасажні ванни, «чаші» басейнів тощо), накопичувальні баки та поверхні автономних туалетів і біотуалетів, ємності для збирання, накопичування та зберігання відходів і сміття;

- поверхні виробничих приміщень, технологічне обладнання, посуд, тара, інвентар на підприємствах харчової та переробної промисловості;

- шкарлупа товарних (харчових) яєць;

- кухонний та столовий посуд (у т.ч. одноразовий), ємності для зберігання харчових продуктів;

- ємності для зберігання та транспортування води;

- білизна (у т.ч. натільна та постільна, спеціальний, медичний та захисний одяг);

- взуття зі шкіри та інших матеріалів, банні сандалії, капці, гумові килимки, гумові рукавички та інше з гуми, пластмас, синтетичних матеріалів;

- іграшки (пластмасові, гумові, металеві, дерев'яні тощо);

- вироби медичного призначення (за винятком ендоскопів та інструментів до них), стоматологічний, перукарський та косметологічний інструментарій, предмети догляду хворих та особистої гігієни (грілки, наконечники для спринцівок, підкладні клейонки, термометри, гребінці, щітки для рук і ніг тощо) із корозійностійких металів (у т.ч. з низьковуглецевої сталі, нікельованих металів), скла, силікону, гуми на основі силіконового та натурального каучуку, полімерних матеріалів;

- аптечний і лабораторний посуд (пробірки, піпетки, предметні та покривні скельця, циліндри, колби, флакони, чашки Петрі, планшети для імунологічного аналізу, гумові груші, шланги тощо), лабораторне скло;

- медичні відходи (використані вироби медичного призначення та лабораторний посуд одноразового використання) та відпрацьований матеріал (перев'язувальний матеріал, ватні тампони, серветки, шапочки, одноразова білизна тощо), що підлягають утилізації;

- прибиральний інвентар (ганчір'я, швабри, щітки, йоржі, відра, совки тощо), предмети для миття посуду (щітки, йоржі тощо);

- біологічні та інші контаміновані відходи (кров, згустки крові, сироватка, плазма, ліквор, фекалії, сеча, блювотні маси, мокротиння, слина, промивні води після полоскання зів, змивні води після миття хворого, залишки їжі тощо);

- інші об'єкти, що підлягають дезінфекції та знезараженню за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у відповідних інструкціях (повітря у приміщеннях, вода при централізованому, автономному та нецентралізованому (місцевому) водопостачанні; системи і окремі об'єкти водопостачання та водовідведення; стічні води; фрукти, овочі; вода для приготування харчового льоду; колодязі та вода в них; вода в плавальних басейнах; напівпродукти, обладнання, технологічні води на підприємствах цукрової галузі; сировина, технологічні середовища, виробниче обладнання і комунікації у виробництві спирту);

- об'єкти, що підлягають дезінфекції за допомогою засобу «Жавель-Клейд» за режимами, наведеними у цих Методичних вказівках і відповідних інструкціях (вагони пасажирських поїздів; електропоїзди та дизель-поїзди; вантажні вагони та контейнери, призначені для перевезення продовольчої продукції; приміщення та окремі об'єкти залізничних вокзалів (станцій)).

Розчини засобу «Жавель-Клейд» застосовують також з метою знищення та попередження появи плісняви.

4.2 Методи дезінфекції окремих об'єктів: робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» застосовують методами протирання, зрошення, чищення щіткою чи йоржем, занурення у розчин, замочування у розчині, заливання розчином та іншими згідно відповідних інструкцій.

4.2.1 Поверхні приміщень (підлога, стіни, стеля, перегородки, двері, підвіконня, віконні рами тощо), **предмети обстановки** (тверді меблі), **поверхні побутової техніки, кухонного та холодильного обладнання, медичних та інших апаратів, приладів, устаткування** з гальванічним, лакофарбовим і полімерним покриттям, **транспортних засобів** протирають ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд», або зрошують з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо. Норма витрати робочого розчину складає 100 мл/м² поверхні, що піддається обробці.

Після закінчення дезінфекції паркетну підлогу, меблі з дерева, у тому числі поліровані, протирають сухим ганчір'ям для запобігання деформації дерев'яних поверхонь під дією вологи.

4.2.2 М'які меблі (дивани та крісла з тканинною оббивкою тощо), **килими** чистять щіткою, змоченою у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд», або зрошують з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо. Норма витрати розчину складає 100 мл/м² поверхні, що піддається обробці. Дезінфекцію проводять після очищення тканини оббивки меблів, килиму від пилу за допомогою пилососу та, при необхідності, прибирання із застосуванням дозволених засобів для миття та чищення.

4.2.3 Санітарно-технічне обладнання (унітази, раковини, крани, душове обладнання, ванни, зокрема, для бальнеологічних процедур, гідромасажні ванни, «чаші» басейнів тощо), **накопичувальні баки та поверхні автономних туалетів і біотуалетів, ємності для збирання, накопичування та зберігання відходів і сміття двічі, з інтервалом 15 хвилин і наступним дотриманням експозиції,** протирають ганчір'ям або чистять щіткою (йоржем), змоченими у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд», або зрошують з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо. Норма витрати розчину складає 100 мл/м² поверхні, що піддається обробці, на одну обробку. Після закінчення дезінфекції санітарно-технічне обладнання, поверхні автономних туалетів і біотуалетів обполіскують водопровідною водою.

4.2.4 Поверхні виробничих приміщень, технологічне обладнання, посуд, виробничу та зворотну тару, інвентар на підприємствах харчової та переробної промисловості (м'ясної, консервної, птахопереробної, рибної, молочної, масложирової, плодоовочевої, сирної, кондитерської, хлібопекарської, з виготовлення продуктів дитячого харчування, напоїв, вирощування грибів тощо) дезінфікують робочими розчинами засобу «Жавель-Клейд» відповідно до рекомендацій, викладених нижче, та згідно таблиць 8-14. При систематичному застосуванні засобу «Жавель-Клейд» з урахуванням специфіки підприємства і при відповідному мікробіологічному контролі можливе зменшення експозицій або застосування робочих розчинів меншої концентрації, ніж визначено у цих Методичних вказівках.

Поверхні складських, побутових, підсобних, санітарно-технічних приміщень, торговельного обладнання (столи, транспортери, прилавки, вітрини, холодильні камери, ваги тощо), **санітарно-технічне обладнання, внутрішньоцеховий транспорт, транспорт для перевезення харчової сировини та готової продукції** (у т.ч. рефрижераторний), **санітарний одяг та спецодяг тощо** дезінфікують робочими розчинами засобу «Жавель-Клейд» методами та за режимами, викладеними у цьому розділі та таблиці 2.

Приготування робочих розчинів: розрахункову кількість таблеток (масу) або маточний розчин засобу «Жавель-Клейд» вносять до баку мийної станції (балансувальний бак тощо) при механізованому способі, до мийної ванни або витратної ємності для робочого розчину при ручному способі дезінфекції.

Підготовка до дезінфекції: робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» застосовують для дезінфекції після попереднього миття та ополіскування технологічного обладнання та виробничих приміщень на підприємствах харчової та переробної промисловості.

Об'єкти, які безпосередньо контактують з харчовою сировиною (обладнання, трубопроводи, обробні дошки, стелажі, транспортери тощо), механічно очищають або промивають водою для видалення харчових залишків, знежирюють лужними миючими

розчинами, ополіскують або промивають водою для видалення залишків миючого розчину.

За необхідності проводять додаткове миття (знежирення) лужними або кислотними технічними засобами для видалення наявних білково-жирових відкладень і забруднень неорганічного характеру з наступним ополіскуванням (промиванням). Ретельність проведення цих операцій в значній мірі визначає наступну ефективність дезінфекції. Неприпустима наявність білково-жирових забруднень на поверхнях, що піддаються дезінфекції.

Після повного видалення залишків миючого розчину водою обладнання та поверхні виробничих приміщень дезінфікують робочими розчинами засобу «Жавель-Клейд» відповідно до рекомендацій, викладених нижче, та згідно таблиць 8-14.

Ручний спосіб дезінфекції: передбачає застосування методів заповнення, занурення, протирання чи зрошення робочим розчином засобу «Жавель-Клейд».

Для дезінфекції деталей обладнання, посуду, тари, інвентарю методом занурення мають бути передбачені стаціонарні та/або пересувні 2-3-секційні мийні ванни, столи для запчастин, стелажі для сушіння деталей, інвентарю. Методом передбачає багаторазове протирання зануреного у робочий розчин засобу «Жавель-Клейд» об'єкта за допомогою щітки або йоржа.

Для дезінфекції великогабаритного обладнання на поверхню обладнання, що обробляється, багаторазово (не менше 10 разів на хвилину) наносять робочий розчин засобу «Жавель-Клейд», протирають поверхню ганчір'ям або чистять щіткою чи йоржем, забезпечуючи рівномірне змочування поверхні та постійну наявність на ній робочого розчину під час обробки. Також можливе зрошення робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» поверхні великогабаритного обладнання з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо. При дезінфекції важкодоступних ділянок тривалість обробки необхідно збільшити. Норма витрати робочого розчину складає 100-250 мл/м² поверхні, що піддається обробці.

Поверхні виробничих приміщень протирають ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд», або зрошують з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо. Норма витрати робочого розчину складає 100 мл/м² поверхні, що піддається обробці.

Механізований спосіб дезінфекції: передбачає рециркуляцію робочого розчину в системі (СІП), промивання розчином за допомогою мийних машин карусельного чи тунельного типу або заповнення розчином (при можливості циркуляція розчину при увімкненій машині) засобу «Жавель-Клейд».

Рекомендовані концентрації робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» визначені з урахуванням того, що при механізованому способі можливе зниження вмісту активного хлору в розчині через розбавлення водою, що залишилася в системі. Після початку рециркуляції при механізованому (СІП) способі здійснюють контроль вмісту активного хлору в робочому розчині засобу «Жавель-Клейд». Якщо відбулося суттєве зниження вмісту активного хлору в розчині, то необхідне коригування його концентрації – «підживлення» (формула 1).

$$P_{\text{п}} = \frac{P_0 \cdot (K_{\text{р}} - K_{\text{вик}})}{K_{\text{сер}}} \cdot 1000 \quad (1);$$

де $P_{\text{п}}$ – маса засобу («підживлення»), необхідна для доведення вмісту активного хлору в робочому розчині до норми, г (кількість таблеток – $P_{\text{п}}/M$, де M – середня маса таблетки);

P_0 – необхідна кількість (маса) робочого розчину засобу, кг (л), маса робочого розчину відповідає за значенням об'єму робочого розчину;

$K_{\text{р}}$ – потрібний вміст активного хлору в робочому розчині, %;

$K_{\text{вик}}$ – вміст активного хлору у використаному робочому розчині, %;

$K_{\text{сер}}$ – вміст активного хлору в засобі, % ($K_{\text{сер}} = 43,7\%$).

Повторне застосування робочих розчинів: якщо не відбулося білково-жирового забруднення робочого розчину засобу «Жавель-Клейд», то дозволяється 3-4-разове його застосування. Для цього після проведення дезінфекції здійснюють контроль вмісту активного хлору в розчині та, за необхідності, доводять його до норми (формула 1). За наявності у робочому розчині, що застосовується, механічних домішок або органічних речовин він підлягає скиданню до каналізації.

Дезінфекція трубопроводів: нерозбірні трубопроводи промивають водою для видалення харчових залишків, вставляють заглушки, заповнюють миючим розчином та залишають на 2-4 години. Потім промивають водою для видалення залишків миючого розчину, дезінфікують робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» механізованим способом, після експозиції промивають водою для видалення залишків робочого розчину.

Розбірні трубопроводи відмивають водою від харчових залишків та промивають лужним миючим розчином. Потім промивають водою для видалення залишків миючого розчину, дезінфікують робочим розчином засобу «Жавель-Клейд», після експозиції промивають струменем води або в проточній воді до повного змивання залишків робочого розчину.

Дезінфекція технологічних резервуарів та ємностей: після видалення харчових залишків, промивання миючим розчином і видалення залишків миючого розчину внутрішні поверхні технологічних резервуарів та ємностей дезінфікують шляхом заповнення резервуарів, ємностей робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» або нанесення на внутрішні поверхні робочого розчину засобу «Жавель-Клейд» за допомогою голівки миючого пристрою, обладнання для зрошення, ганчір'я, щітки чи йоржу. Зовнішні поверхні технологічних резервуарів та ємностей протирають ганчір'ям, чистять щіткою чи йоржем, змоченими у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд», або зрошують робочим розчином з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо.

Дезінфекція арматури, що не використовується: арматуру (клапани, шланги тощо) зберігають у резервуарі з нержавіючої сталі в робочому розчині засобу «Жавель-Клейд», який замінюють щоденно. Перед використанням арматуру ретельно промивають.

Контроль на повноту відмивання: безпосередньо після дезінфекції залишки робочого розчину змивають струменем води або в проточній воді протягом 3-10 хвилин (не менше 10 хвилин у м'ясній, птахопереробній і рибній промисловості; 15 хвилин – у кондитерській і хлібопекарській промисловості). У виробництві напоїв, при одержанні непастеризованих напоїв з біологічною стійкістю при зберіганні більше 30 діб і при дезінфекції обладнання та комунікацій на стадіях після знепліднювального фільтрування та пастеризації в потоці рекомендується проводити змивання залишків робочого розчину знеплідненою водою.

Контроль на повноту відмивання здійснюють наступним чином: воду, що використовується для ополіскування (контрольна проба) та розчин після відмивання (змивна вода) об'ємом 200 см³ поміщають у колби на 250-500 см³, додають до кожної по 20 см³ 10%-го розчину сірчаної кислоти, 10 см³ 10%-го розчину йодистого калію та 1 см³ 0,5%-го розчину крохмалю. Більш інтенсивне забарвлення змивної води порівняно з контрольною пробкою свідчить про необхідність продовження відмивання протягом 1-2 хвилин. Однакове забарвлення в обох колбах вказує на відсутність у змивній воді залишків засобу.

4.2.5 Поверхні шкарлупи товарних (харчових) яєць дезінфікують робочими розчинами засобу «Жавель-Клейд» методами занурення яєць в розчин, зрошення або аерозольної обробки поверхонь шкарлупи яєць розчином засобу.

Дезінфекцію товарних (харчових) яєць доцільно проводити не більше, ніж за одну годину до використання яєць в їжу або в технологічному процесі приготування харчових продуктів.

Після дезінфекції яйця необхідно промити в чистій водопровідній воді кімнатної температури для видалення залишків робочого розчину з поверхонь шкарлупи яєць.

Тара, в якій були не дезінфіковані товарні (харчові) яйця, не повинна жодним чином використовуватись для дезінфікованих яєць.

Дезінфекція товарних (харчових) яєць методом занурення в розчин: для дезінфекції яєць методом занурення використовують робочий розчин засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,015% (за активним хлором) з експозицією не менше 2-х хвилин. Робочий розчин засобу виготовляють в кількості, достатній для повного занурення яєць.

Встановлена активна дія на бактерії (не спороутворюючі та спороутворюючі) робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд», що дозволяє багаторазове їх використання. За відсутності механічного забруднення робочий розчин засобу можна використовувати для дезінфекції яєць методом занурення від 6 до 10 разів протягом доби.

Дезінфекція товарних (харчових) яєць методом зрошення розчином: для дезінфекції яєць методом зрошення з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо використовують робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,015% (за активним хлором) з експозицією не менше 5-ти хвилин або концентрації 0,03% (за активним хлором) з експозицією не менше 2-х хвилин. Робочий розчин засобу виготовляють в кількості, достатній для ретельного зволоження шкарлупи яєць з усіх боків. При зрошенні товарних (харчових) яєць в стелажі лотки з яйцями рекомендується розташовувати в стелажі через один ряд для кращого зволоження яєць з нижнього боку.

Дезінфекція товарних (харчових) яєць методом аерозольної обробки розчином: для дезінфекції яєць аерозольним методом за допомогою термооприскувачів (туманогенераторів), моторозпилювачів або ранцевих (ручних) оприскувачів, зокрема, за допомогою розпилювача типу «Туман» використовують робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,015% (за активним хлором) з експозицією не менше 5-ти хвилин або концентрації 0,03% (за активним хлором) з експозицією не менше 2-х хвилин. При дезінфекції яєць аерозольним методом норма витрати робочого розчину засобу «Жавель-Клейд» складає приблизно 2 л на 1000 шт. яєць. При аерозольній обробці яєць в стелажі лотки з яйцями рекомендується розташовувати в стелажі через один ряд для кращого зволоження шкарлупи яєць з нижнього боку.

Додаткові рекомендації щодо обробки робочих поверхонь та рук персоналу: разом з дезінфекцією яєць бажано проводити обробку робочих поверхонь 0,015%-ним (за активним хлором) розчином засобу «Жавель-Клейд». Працівники харчоблоків, які контактували з не дезінфікованими харчовими яйцями, повинні обробити руки 0,015%-ним (за активним хлором) розчином засобу «Жавель-Клейд» в разі подальшого контакту з дезінфікованими яйцями.

4.2.6 Кухонний та столовий посуд (у т.ч. одноразовий), ємності для зберігання харчових продуктів звільняють від залишків їжі та повністю занурюють у робочий розчин засобу «Жавель-Клейд» за норми витрати розчину 2 л на 1 комплект посуду або в кількості, необхідній для повного занурення посуду, ємностей для харчових продуктів. Після закінчення дезінфекції посуд та ємності для харчових продуктів промивають проточною питною водою протягом 3-х хвилин, одноразовий посуд утилізують.

4.2.7 Ємності для зберігання та транспортування води дезінфікують робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,0025% за активним хлором (1 таблетка на 60 л води) одним з наступних методів:

- протирання внутрішньої поверхні ємності ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд», або зрошення з гідропульта, автомакса, розпилювача типу «Квазар» тощо робочим розчином засобу із розрахунку 100 мл/м² поверхні, при експозиції 45 хвилин;
- заповнення ємності робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» або водою, у якій розчиняють таблетки засобу «Жавель-Клейд» в кількості, достатній для одержання необхідної концентрації активного хлору, при експозиції 30 хвилин.

Після закінчення дезінфекції ємності для води обполіскують проточною питною водою.

4.2.8 Білизну (у т.ч. натільна та постільна, спеціальний, медичний та захисний одяг), за винятком вовняної, шовкової та виготовленої із синтетичних волокон, поштучно повністю замочують у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд» із розрахунку 4 л розчину на 1 кг сухої білизни. Ємність із замоченою у розчині білизною закривають кришкою. Після закінчення дезінфекції білизну перуть і полощуть.

4.2.9 Взуття зі шкіри та інших матеріалів, банні сандалії, капці, гумові килимки, гумові рукавички та інше з гуми, пластмас, синтетичних матеріалів дезінфікують методами протирання, зрошення або занурення у робочий розчин засобу «Жавель-Клейд». Ємність із зануреними у робочий розчин засобу об'єктами щільно закривають кришкою. Після закінчення дезінфекції об'єкти дезінфекції промивають водою.

4.2.10 Іграшки (пластмасові, гумові, металеві, дерев'яні тощо) занурюють у ємність з робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» і щільно закривають кришкою, не допускаючи їх спливання на поверхню, або протирають ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу. Після закінчення дезінфекції іграшки ретельно промивають проточною питною водою.

4.2.11 Вироби медичного призначення (за винятком ендоскопів та інструментів до них), **стоматологічний, перукарський та косметологічний інструментарій** (у т.ч. манікюрне та педикюрне приладдя) із корозійностійких металів (у т.ч. з низьковуглецевої сталі, нікельованих металів), скла, силікону, гуми на основі силіконового та натурального каучуку, полімерних матеріалів (далі – «вироби») дезінфікують в нержавіючих сталевих, емальованих (без пошкодження емалі), скляних або пластмасових ємностях, що щільно закриваються кришками.

Вироби, призначені для виконання лікувальних, діагностичних і косметологічних процедур, пов'язаних з пошкодженням шкіри та слизових оболонок, занурюють у робочий розчин засобу «Жавель-Клейд» одразу після їх використання. Роз'ємні вироби занурюють у розчин у розібраному стані. Вироби, які мають замкові частини, занурюють розкритими, попередньо зробивши ними кілька робочих рухів у робочому розчині для кращого проникнення розчину у важкодоступні ділянки виробів. Крізь голки прокачують робочий розчин. Вироби, які мають канали, звільняють від повітря, заповнюють розчином усі канали та порожнини, використовуючи допоміжні засоби (шприци, піпетки тощо). Під час дезінфекції канали та порожнини виробів повинні бути повністю (без повітряних пробок) заповнені розчином засобу. Товщина шару розчину над виробами повинна бути не менше 1 см. Після закінчення дезінфекції вироби промивають проточною водою протягом 3-х хвилин.

Для дезінфекції виробів та їх частин, що безпосередньо не дотикаються до пацієнта, допускається дворазове, з інтервалом 15 хвилин і наступним дотриманням експозиції, протирання ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд». Після закінчення дезінфекції вироби промивають проточною водою протягом 3-х хвилин.

4.2.12 Предмети догляду хворих та особистої гігієни (грілки, наконечники для спринцівки, підкладні клейонки, термометри, гребінці, щітки для рук і ніг тощо) занурюють у ємність з робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» і щільно закривають кришкою, не допускаючи їх спливання на поверхню, або протирають ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу «Жавель-Клейд». Після закінчення дезінфекції предмети догляду хворих та особистої гігієни ретельно промивають проточною водою.

4.2.13 Аптечний і лабораторний посуд (пробірки, піпетки, предметні та покривні скельця, циліндри, колби, флакони, чашки Петрі, планшети для імунологічного аналізу, гумові груші, шланги тощо), **лабораторне скло** занурюють у ємність з робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» і щільно закривають кришкою. Після закінчення дезінфекції аптечний і лабораторний посуд, скло ретельно промивають проточною водою протягом 3-х хвилин.

4.2.14 Дезінфекцію, суміщену з достерилізаційним очищенням, виробів медичного призначення (за винятком ендоскопів та інструментів до них), **стоматологічного, перукарського та косметологічного інструментарію, аптечного та лабораторного посуду, скла** (далі – «вироби») здійснюють одним з наступних способів:

- механізованим способом за допомогою спеціального обладнання за режимами дезінфекції виробів медичного призначення при відповідних інфекціях;

- ручним способом в нержавіючих сталевих, емальованих (без пошкодження емалі), скляних або пластмасових ємностях, що щільно закриваються кришками, згідно таблиці 6.

Для достерилізаційного очищення ручним способом вироби занурюють у робочий розчин засобу «Жавель-Клейд» одразу після їх використання. Роз'ємні вироби занурюють у розчин у розібраному стані. Вироби, які мають замкові частини, занурюють розкритими, попередньо зробивши ними кілька робочих рухів у робочому розчині для кращого проникнення розчину у важкодоступні ділянки виробів. Крізь голки прокачують робочий розчин. Вироби, які мають канали, звільняють від повітря, заповнюють розчином усі канали та порожнини, використовуючи допоміжні засоби (шприци, піпетки тощо). Під час дезінфекції, суміщеної з достерилізаційним очищенням, канали та порожнини виробів повинні бути повністю (без повітряних пробок) заповнені розчином засобу. Товщина шару розчину над виробами повинна бути не менше 1 см. Після закінчення дезінфекції, суміщеної з достерилізаційним очищенням, виконують наступні дії:

- промивають кожен виріб у тому ж розчині, в який вони були занурені, протягом 2-х хвилин за допомогою йоржа або щітки, вироби з гуми та пластмас – за допомогою ватно-марлевого тампону або тканинної серветки, замкові частини, канали та порожнини – за допомогою шприца безперервного типу дії або електровідсмоктувача;
- обполіскують вироби проточною водою протягом 3-х хвилин, замкові частини, канали та порожнини виробів промивають проточною водою за допомогою шприца безперервного типу дії або електровідсмоктувача;
- обполіскують вироби дистильованою водою протягом 0,5 хвилини, замкові частини, канали та порожнини виробів промивають дистильованою водою за допомогою шприца безперервного типу дії або електровідсмоктувача;
- висушують вироби.

Розчини засобу «Жавель-Клейд» можна застосовувати для достерилізаційного очищення виробів ручним способом багаторазово за відсутності механічного забруднення та зміни початкового зовнішнього вигляду розчину (відсутність помутніння, осаду, забарвлення тощо), але не довше строку придатності робочого розчину. При перших ознаках зміни зовнішнього вигляду розчин потрібно замінити.

Якість достерилізаційного очищення оцінюють шляхом постановки проби на наявність залишкових кількостей крові згідно з методиками, викладеними в офіційно діючих методичних документах. Контролю підлягає 1% одночасно оброблених виробів одного найменування (але не менше 3-х виробів). При виявленні залишків крові (позитивна проба) вся група виробів, від якої відбирали вироби для контролю, підлягає повторній обробці до одержання негативного результату.

4.2.15 Медичні відходи (використані вироби медичного призначення та лабораторний посуд одноразового використання) занурюють у ємність з робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» і щільно закривають кришкою. **Відпрацьований матеріал** (перев'язувальний матеріал, ватні тампони, серветки, шапочки, одноразова білизна тощо) збирають в окрему ємність з робочим розчином засобу «Жавель-Клейд». Після закінчення дезінфекції медичні відходи та відпрацьований матеріал утилізують. **Контейнери для збору медичних відходів і відпрацьованого матеріалу** протирають ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу.

4.2.16 Прибиральний інвентар (ганчір'я, швабри, щітки, йоржі, відра, совки тощо), **предмети для миття посуду** (щітки, йоржі тощо) занурюють у робочий розчин засобу «Жавель-Клейд», протирають або зрошують розчином. Ємність із зануреними у розчин об'єктами щільно закривають кришкою. Після закінчення дезінфекції ганчір'я перуть і висушують, швабри, щітки, йоржі, відра, совки тощо промивають проточною водою.

4.2.17 Біологічні та інші контаміновані відходи (кров, згустки крові, сироватка, плазма, ліквор, фекалії, сеча, блювотні маси, мокротиння, слина, промивні води після полоскання зіва, змивні води після миття хворого, залишки їжі тощо) заливають робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» із розрахунку 2 об'єми розчину на 1 об'єм знезараженого матеріалу. Ємність із зануреним у робочий розчин засобу матеріалом щільно закривають кришкою. Після закінчення дезінфекції біологічні та інші контаміновані відходи утилізують.

Поверхні, на яких знаходились розлиті виділення, протирають 0,06%-ним (за активним хлором) розчином засобу «Жавель-Клейд». Кров, розливу на поверхні, обробляють 0,3%-ним (за активним хлором) розчином засобу «Жавель-Клейд».

4.2.18 Для укомплектування аптечок в ЛПЗ (епідукладок) доцільно використовувати засіб «Жавель-Клейд» в упаковці 21 г (6 таблеток), що замінює 3 сошетки по 30 г хлораміну або хлорцину. З метою профілактики внутрішньолікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (у разі забруднення кров'ю, біологічними рідинами, біоматеріалами без ушкодження шкіри та при попаданні крові, біологічних рідин, біоматеріалу на халат, одяг) застосовують робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» відповідно до режимів знезараження крові та білизни, забрудненої кров'ю, виділеннями, наведених в таблиці 2.

4.2.19 Для боротьби з пліснявою застосовують робочий розчин засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,1% за активним хлором (7 таблеток на 10 л води). Уражені поверхні попередньо механічно очищають від грибкового нальоту та протирають ганчір'ям, змоченим у робочому розчині засобу, або зрошують із розрахунку 100 мл/м² поверхні. Дають розчину висохнути. Обробку повторюють щотижня або при появі ознак плісняви. Для попередження появи плісняви застосовують робочий розчин засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,015% за активним хлором (1 таблетка на 10 л води).

4.2.20 Завантаження дезінфекційних бар'єрів для обмивання чобіт з метою попередження занесення в приміщення небезпечних мікроорганізмів, а також **завантаження дезінфекційних бар'єрів для занурення надітих на руки рукавичок** (пластикових, латексних, гумових) здійснюють робочим розчином засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,06% за активним хлором (4 таблетки на 10 л води). Розчин замінюють щоденно або по мірі забруднення.

Таблиця 2 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» при кишкових та крапельних інфекціях бактеріальної етіології (за винятком туберкульозу), крапельних, кишкових та з парентеральним механізмом передачі збудника інфекцій вірусної етіології (згідно п. 1.5 цих Методичних вказівок)

Об'єкти дезінфекції	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції*
1	2	3	4	5
Поверхні приміщень, тверді меблі, поверхні побутової техніки, кухонного та холодильного обладнання, поверхні медичних та інших апаратів, приладів, устаткування, транспортні засоби (у т.ч. санітарний транспорт)	0,015 0,03 0,06	1 2 4	60 30 15	Протирання або зрошення
Технологічне обладнання та ємності на підприємствах фармацевтичної, мікробіологічної, парфюмерно-косметичної, хімічної, біотехнологічної промисловості, промислових підприємствах	0,015 0,03 0,06	1 2 4	60 30 15	Протирання або зрошення
М'які меблі (дивани та крісла з тканинною оббивкою тощо), килими	0,015	1	60	Чищення щіткою або зрошення
Санітарно-технічне обладнання	0,06	4	30	Дворазове протирання, або зрошення, або чищення щіткою (йоржем)*
Накопичувальні баки та поверхні автономних туалетів і біотуалетів	0,06	4	30	
Ємності для збирання, накопичування та зберігання відходів і сміття	0,06	4	30	
Посуд кухонний та столовий (у т.ч. одноразовий), ємності для зберігання харчових продуктів без залишків їжі	0,015	1	15	Занурення
Посуд із залишками їжі	0,1	7	120	Занурення
Білизна, не забруднена кров'ю, виділеннями	0,015	1	60	Замочування
Білизна, забруднена кров'ю, виділеннями	0,2	14	120	Замочування
	0,3	20	30	
Іграшки	0,06	4	15	Занурення
	0,06	4	30	Протирання
Предмети догляду хворих та особистої гігієни	0,06	4	60	Занурення
	0,1	7	30	
	0,1	7	30	

1	2	3	4	5
Вироби медичного призначення, стоматологічний, перукарський, косметологічний інструментарій (призначені для виконання лікувальних, діагностичних і косметологічних процедур, пов'язаних з пошкодженням шкіри та слизових оболонок)	0,06 0,1	4 7	60 30	Занурення
Вироби медичного призначення, інструменти та їх частини, що безпосередньо не дотикаються до пацієнта	0,06 0,1	4 7	60 30	Занурення або дворазове протирання**
Аптечний і лабораторний посуд, скло без бактеріологічного навантаження	0,015	1	15	Занурення
Аптечний і лабораторний посуд, скло з бактеріологічним навантаженням	0,06 0,1	4 7	60 30	Занурення
Медичні відходи та відпрацьований матеріал	0,06 0,1	4 7	60 30	Занурення
Контейнери для збору медичних відходів і відпрацьованого матеріалу	0,06 0,1	4 7	60 30	Протирання
Прибиральний інвентар (ганчір'я, швабри, щітки, йоржі, відра, совки тощо), предмети для миття посуду (щітки, йоржі тощо)	0,2	14	60	Протирання, або зрошення, або занурення
Посуд з-під виділень (судна тощо)	0,06	4	90	Занурення
Кров (у т.ч. згустки), сироватка, плазма, ліквор, фекалії, блювотні маси, мокротиння, слина, промивні води після полоскання зів, змивні води після миття хворого, залишки їжі тощо	0,3	20	120	Заливання розчином із розрахунку 2 об'єми розчину на 1 об'єм матеріалу
Сеча	0,2 0,3	14 20	120 30	

Примітки:

* дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу;

** дворазове протирання, зрошення або чищення здійснюють з інтервалом 15 хвилин і наступним дотриманням експозиції.

Таблиця 3 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» при туберкульозі, грибкових інфекціях (кандидози, дерматомікози) та особливо небезпечних інфекціях бактеріальної етіології (чума, холера, туляремія)

Об'єкти дезінфекції	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції*
1	2	3	4	5
Поверхні приміщень, тверді меблі, поверхні побутової техніки, кухонного та холодильного обладнання, поверхні медичних та інших апаратів, приладів, устаткування, транспортні засоби (у т.ч. санітарний транспорт)	0,06 0,1	4 7	60 30	Протирання або зрошення
М'які меблі (дивани та крісла з тканинною оббивкою тощо), килими	0,06	4	60	Чищення щіткою або зрошення
Санітарно-технічне обладнання	0,1 0,2	7 14	60 30	Дворазове протирання, або зрошення, або чищення щіткою**
Накопичувальні баки та поверхні автономних туалетів і біотуалетів	0,1 0,2	7 14	60 30	
Ємності для збирання, накопичування та зберігання відходів і сміття	0,1 0,2	7 14	60 30	

1	2	3	4	5
Посуд кухонний та столовий (у т.ч. одноразовий), ємності для зберігання харчових продуктів без залишків їжі***	0,045 0,06	3 4	60 30	Занурення
Посуд із залишками їжі***	0,2 0,3	14 20	120 30	Занурення
Білизна, не забруднена кров'ю, виділеннями	0,06	4	60	Замочування
Білизна, забруднена кров'ю, виділеннями	0,2 0,3	14 20	120 30	Замочування
Взуття зі шкіри та інших матеріалів, банні сандалії, капці, гумові килимки, гумові рукавички та інше з гуми, пластмас, синтетичних матеріалів	0,1	7	60	Протирання, зрошення або занурення
Іграшки	0,06	4	30	Занурення чи протирання
Предмети догляду хворих та особистої гігієни	0,2	14	60	Занурення чи протирання
Вироби медичного призначення, стоматологічний, перукарський, косметологічний інструментарій (призначені для виконання лікувальних, діагностичних і косметологічних процедур, пов'язаних з пошкодженням шкіри та слизових оболонок)	0,2	14	60	Занурення
Вироби медичного призначення, інструменти та їх частини, що безпосередньо не дотикаються до пацієнта	0,2	14	60	Занурення або дворазове протирання**
Аптечний і лабораторний посуд, скло без бактеріологічного навантаження	0,045 0,06	3 4	60 30	Занурення
Аптечний і лабораторний посуд, скло з бактеріологічним навантаженням	0,2	14	60	Занурення
Медичні відходи та відпрацьований матеріал	0,06 0,2	4 14	120 60	Занурення
Контейнери для збору медичних відходів і відпрацьованого матеріалу	0,06 0,2	4 14	120 60	Протирання
Прибиральний інвентар (ганчір'я, швабри, щітки, йоржі, відра, совки тощо), предмети для миття посуду (щітки, йоржі тощо)	0,2 0,3	14 20	120 60	Протирання, або зрошення, або занурення
Мокротиння в плювальницях	0,3	20	240	Занурення
Плювальниці, звільнені від мокротиння, посуд з-під виділень (судна тощо)	0,3	20	120	Занурення
Залишки їжі	0,3	20	120	Заливання розчином із розрахунку 2 об'єми розчину на 1 об'єм матеріалу
Промивні води після полоскання зів	0,3	20	120	
Змивні води після миття хворого	0,3	20	60	
Кров (у т.ч. згустки), сироватка, плазма, ліквор, фекалії, сеча, блювотні маси, мокротиння, слина тощо	0,3	20	360	

Примітки:

* дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу;

** дворазове протирання, зрошення або чищення здійснюють з інтервалом 15 хвилин і наступним дотриманням експозиції;

*** режими стосуються дезінфекції посуду при кандидозах, туберкульозі, чумі, холері, туляремії.

Таблиця 4 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» від пліснявих грибів і спор

Об'єкти дезінфекції	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції*
Поверхні металеві:				
- забруднені	0,1	7	60	Протирання або зрошення
	0,2	14	30	
- забруднені	0,2	14	60	
	0,3	20	30	
Поверхні з фарбованої деревини:				
- забруднені	0,2	14	60	Протирання або зрошення
	0,3	20	30	
- забруднені	0,3	20	60	
Поверхні з нефарбованої деревини:				
- забруднені	0,2	14	180	Протирання або зрошення
	0,3	20	60	
- забруднені	0,3	20	180	
Прибиральний матеріал	0,3	20	120	Замочування

Примітки:

* дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу.

Таблиця 5 Режими дезінфекції розчинами засобу «Жавель-Клейд» об'єктів, уражених спорами збудника сибірської виразки

Об'єкти дезінфекції	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції*
1	2	3	4	5
Поверхні приміщень, тверді меблі, поверхні медичних та інших апаратів, приладів, устаткування, транспортні засоби (у т.ч. санітарний транспорт), забруднені кров'ю або виділеннями (фекаліями тощо)	2,0 3,0	134 200	180 120	Протирання або зрошення
Санітарно-технічне обладнання, забруднене кров'ю або виділеннями (фекаліями тощо)	2,0 3,0	134 200	180 120	Дворазове протирання, або зрошення, або чищення
Накопичувальні баки та поверхні автономних туалетів і біотуалетів	2,0 3,0	134 200	180 120	
Ємності для збирання, накопичування та зберігання відходів і сміття	2,0 3,0	134 200	180 120	щіткою (йоржем)**
Посуд кухонний та столовий (у т.ч. одноразовий), ємності для зберігання харчових продуктів без або із залишками їжі	5,0	334	180	Занурення
Білизна, забруднена кров'ю або виділеннями (фекаліями тощо)	5,0	334	180	Замочування
Іграшки	5,0	334	180	Занурення
Предмети догляду хворих та особистої гігієни	5,0	334	180	Занурення
Вироби медичного призначення, стоматологічний, перукарський, косметологічний інструментарій	5,0	334	180	Занурення
Аптечний і лабораторний посуд, скло	5,0	334	180	Занурення
Медичні відходи та відпрацьований матеріал	5,0	334	180	Занурення
Контейнери для збору медичних відходів і відпрацьованого матеріалу	5,0	334	180	Протирання
Посуд з-під виділень (судна тощо)	5,0	334	180	Занурення

1	2	3	4	5
Прибиральний інвентар (ганчір'я, швабри, щітки, йоржі, відра, совки тощо), предмети для миття посуду (щітки, йоржі тощо)	5,0	334	180	Протирання, або зрошення, або занурення
Кров (у т.ч. згустки), сироватка, плазма, ліквор, фекалії, сеча, блювотні маси, мокротиння, слина, промивні води після полоскання зів, змивні води після миття хворого, залишки їжі тощо	5,0	334	360	Заливання розчином із розрахунку 2 об'єми розчину на 1 об'єм матеріалу

Примітки:

* дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу;

** дворазове протирання, зрошення або чищення здійснюють з інтервалом 15 хвилин і наступним дотриманням експозиції.

Таблиця 6 Режими дезінфекції, суміщеної з достерилізаційним очищенням, розчинами засобу «Жавель-Клейд» ручним способом виробів медичного призначення, стоматологічного, перукарського та косметологічного інструментарію, аптечного та лабораторного посуду, скла

Етапи обробки *	Концентрація робочого розчину** (за активним хлором), %		Температура робочого розчину, °С	Експозиція, хв.
	при бактеріальних (крім туберкульозу) та вірусних інфекціях	при туберкульозі, чумі, холері, туляремії, грибкових інфекціях		
Занурення; вироби, інструментарій, посуд, скло повністю занурити в робочий розчин, заповнити розчином усі канали та порожнини	0,06	0,2	не менше 18	60
	0,1	---		30
Промивання: промити кожен виріб у тому ж розчині, в який вони були занурені, за допомогою йоржа або щітки, вироби з гуми та пластмас – за допомогою ватно-марлевого тампону або тканинної серветки, замкові частини, канали та порожнини – за допомогою шприца або електровідсмоктувача	промивання виробів здійснюється у тому ж розчині, в який вони були занурені			2 2
Обполіскування: обполоснути вироби проточною водою, замкові частини, канали та порожнини виробів промити водою за допомогою шприца або електровідсмоктувача	не нормується			3
Обполіскування: обполоснути вироби дистильованою водою, замкові частини, канали та порожнини виробів промити за допомогою шприца або електровідсмоктувача	не нормується			0,5

Примітки:

* дезінфекцію, суміщену з достерилізаційним очищенням, можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу;

** концентрації робочих розчинів співвідносяться з експозиціями та застосовуються на вибір (або нижча концентрація та більша експозиція, або вища концентрація та менша експозиція).

Таблиця 7 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» при проведенні поточних і генеральних прибирань у закладах охорони здоров'я, лікувально-профілактичних закладах, перелічених в п. 2.2 цих Методичних вказівок

Профіль закладу (відділення)	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції*
Соматичні та хірургічні відділення, процедурні кабінети, стоматологічні, акушерські та гінекологічні відділення, кабінети і лабораторії	0,015	1	60	Протирання або зрошення
	0,03	2	30	
	0,06	4	15	
Протитуберкульозні лікувально-профілактичні заклади та відділення	0,06	4	60	Протирання або зрошення
	0,1	7	30	
Інфекційні лікувально-профілактичні заклади	за режимом відповідної інфекції			Протирання або зрошення
Шкірно-венерологічні лікувально-профілактичні заклади	0,06	4	60	Протирання або зрошення
	0,1	7	30	

Примітки:

* дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу.

Таблиця 8 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» на підприємствах м'ясної промисловості, підприємствах з виготовлення м'ясних консервів, продуктів дитячого харчування

Об'єкти дезінфекції	Концентрація* робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція,** хвилин	Методи дезінфекції***
Обладнання (вовчки, куттери, масажери, м'ясорубки, котельний, пельменний, шприцювальний апарат, фаршмішалки тощо) Обробні столи Трубопроводи	0,03	2	15	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Обробні дошки, стелажі, транспортери	0,045	3	15	Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Тара, крупний інвентар (лотки, противні, ковші, бочки, напільні візки)	0,03	2	15	Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Дрібний інвентар, посуд (у т.ч. обробні ножі)	0,03	2	15	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення
Знімні частини обладнання (вовчки, куттери, шприци тощо), арматура, дрібний інвентар	0,03	2	15	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення
Поверхні виробничих приміщень	0,045	3	15	Ручний: протирання, чищення щіткою або зрошення розчином

Примітки:

* температура робочих розчинів повинна становити 20 °С;

** при температурі поверхні, що обробляється, 4-10 °С експозиція збільшується вдвічі;

*** дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу.

Таблиця 9 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд»
на підприємствах птахопереробної промисловості

Об'єкти дезінфекції	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції*
1	2	3	4	5
Цехи первинної переробки птиці:				
Обробні столи Стрічкові транспортери, конвеєри, автомати для потрошіння Установки для виділення безкостного м'яса	0,015	1	20	Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Трубопроводи нерозбірні	0,015-0,03	1-2	20	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП) або заповнення розчином
Трубопроводи розбірні	0,015-0,03	1-2	20	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Робочі органи пір'язнімних машин, диски, білли, поверхні пластин, електропили	0,015-0,03	1-2	20	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Ванни, жолоби збору крові, ванни електроглушіння, теплової обробки, охолодження, холодильні камери	0,015-0,03	1-2	20	Ручний: заповнення розчином, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Ножі, ножиці, вилки та інші інструменти	0,015	1	20	Ручний: занурення в розчин
Цехові транспортні засоби, візки, піддони, металеві та пластмасові ящики	0,03	2	20	Ручний: протирання, чищення щіткою або зрошення розчином
Автомашини, тракторні візки, контейнери	0,03	2	60	Ручний: протирання, чищення щіткою або зрошення розчином
Санітарна бійня:				
Ванни шпарки та охолодження Транспортери, жолоби, обробні столи Центрифуга	0,03	2	20	Ручний: заповнення розчином, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Візки, ящики, піддони Дрібний інвентар та інструменти	0,03	2	20	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Цехи з виробництва ковбасних і кулінарних виробів, напівфабрикатів, консервів і яйцепродуктів:				
Куттер, мішалка, куттер-мішалка, ін'єктор, масажер Накопичувальні ємності	0,015	1	10	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або циркуляція розчину при увімкненій машині Ручний: зрошення розчином

1	2	3	4	5
Пастеризаційно-охолоджувальна установка	0,015	1	20	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП) або циркуляція розчину при увімкненій машині
Машини для розділення тушок на частини та виділення безкостного м'яса Машина для сортування, миття та дезінфекції яєць Машина для розділення яєць та відділення білка від жовтку Пакувальний, пельменний, котлетний автомати Сушилка для яйцепродуктів Термокамери, котли Шприцовальний апарат	0,015	1	20	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або циркуляція розчину при увімкненій машині Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Візки, лотки, ящики (у т.ч. металеві та дерев'яні)	0,015-0,03	1-2	20	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою або зрошення розчином
Дрібний інвентар і посуд М'ясорубка, вовчок, куттер	0,015	1	20	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення
Поверхні виробничих приміщень:				
Стіни, кахель, двері тощо (щодня) Підлога (щозміни)	0,015	1	20	Ручний: протирання, чищення щіткою або зрошення розчином

Примітки:

* дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу.

Таблиця 10 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» на підприємствах рибної промисловості

Об'єкти дезінфекції (технологічне та виробниче обладнання залежно від технологічного процесу)	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Норма витрати засобу/води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції*
Вилон, приймання риби, морепродуктів (порожнини трубопроводів, резервуари морської води, бункери приймання риби, ємності, конвеєри, інше обладнання для миття та сортування сировини)	0,003%	1 таблетка на 50 л	60-360	Ручний: занурення в розчин, протирання, чищення щіткою (йоржем), зрошення або заповнення
Охолодження, заморожування, глазурування, розморожування, соління, в'ялення, коптіння	0,015-0,03	1-2 таблетки на 10 л	30	
Оброблення, подрібнення, жироборошняне виробництво Тара (бочки, ящики, лотки, візки тощо)	0,015-0,03	1-2 таблетки на 10 л	30	
Транспортери Внутрішньозаводський транспорт	0,015-0,03	1-2 таблетки на 10 л	30	Ручний: протирання, чищення щіткою або зрошення
Поверхні виробничих приміщень	0,015%	1 таблетка на 10 л	30	
Морська вода, відібрана для тузлуку та інших потреб	0,0005-0,0015%	1 таблетка на 300-100 л	30	Додавання маточного розчину у воду

Примітки:

* дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу, крім дезінфекції води для тузлуку.

Таблиця 11 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» на підприємствах молочної, масложирової, плодоовочевої (у т.ч. консервної) промисловості, цехах з виготовлення морозива, майонезу, йогуртів, соусів тощо

Об'єкти дезінфекції	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Норма витрати засобу/води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції***
Резервуари, цистерни (у т.ч. молочні), ємності (танки), поверхні обладнання	0,01-0,014	1 таблетка на 10-15 л	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
	0,01	1 таблетка на 15 л	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Трубопроводи для молока, молочних продуктів, молочних компонентів, сумішей плодоовочевих, морозива, майонезу, йогуртів, соусів тощо, лічильники, насоси	0,01-0,014	1 таблетка на 10-15 л	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
	0,01	1 таблетка на 15 л	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Теплообмінне обладнання: охолоджувачі, фризери, пастеризатори, стерилізатори (у т.ч. ємнісні) тощо	0,01-0,014	1 таблетка на 10-15 л	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
	0,01	1 таблетка на 15 л	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Ємності: заквасочники, пастеризаційні баки, ванни для сумішей молока, морозива тощо, ванни тривалої пастеризації (ВТП), лінії розливу, розливочні та пакувальні машини, фасувальні автомати рідких і пастоподібних продуктів (у т.ч. молочних)	0,01-0,014	1 таблетка на 10-15 л	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
	0,01	1 таблетка на 15 л	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Деталі обладнання, машин і установок (тарілки сепараторів, заглушки, крани, муфти тощо), дрібний інвентар, арматура, транспортні стрічки	0,01	1 таблетка на 15 л	10	Ручний: повне занурення в ємності (ванни) з робочим розчином і промивання за допомогою йоржів або нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Тара (фляги, бідони, металеві та поліетиленові корзини, ящики тощо)	0,01-0,014	1 таблетка на 10-15 л	не менше 10**	Механізований: промивання за допомогою мийних машин карусельного чи тунельного типу
	0,01	1 таблетка на 15 л	10	Ручний: заповнення або нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Поверхні виробничих приміщень	0,014	1 таблетка на 10 л	не менше 10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами

Примітки:

* температура робочих розчинів повинна бути при механізованому способі дезінфекції 20-45 °С, при ручному способі дезінфекції 20-40 °С;

** при механізованому способі час дезінфекції залежить від довжини трубопроводів, розмірів об'єкта дезінфекції та його віддаленості від мийної станції;

*** дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу.

Таблиця 12 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд»
на підприємствах сирної промисловості

Об'єкти дезінфекції	Концентрація* робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції***
Столи, преси, полиці, стелажі	0,015	1	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Сирні ванни, пастеризаційні баки, формувальні апарати, відділювачі сироватки, інші виробничі ємності	0,015	1	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
	0,015	1	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Пластинчасті пастеризатори, насоси, комунікації, трубопроводи, теплообмінне обладнання (фризери, охолоджувачі тощо)	0,015	1	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
Сирні форми, солильні басейни	0,015	1	не менше 10**	Механізований: промивання за допомогою мийних машин
	0,015	1	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Деталі обладнання, машин, апаратів і установок, арматура, дрібний інвентар	0,015	1	10	Ручний: повне занурення в ємності (ванни) з робочим розчином і промивання за допомогою йоржів або нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Тара (фляги, бідони, металеві та поліетиленові корзини, ящики тощо)	0,015	1	не менше 10**	Механізований: промивання за допомогою мийних машин карусельного чи тунельного типу
	0,015	1	10	Ручний: заповнення або нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Поверхні виробничих приміщень	0,015	1	не менше 10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами

Примітки:

* температура робочих розчинів повинна бути 20-40 °С;

** час дезінфекції залежить від довжини трубопроводів, розмірів об'єкта дезінфекції та його віддаленості від мийної станції;

*** дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу.

Таблиця 13 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» на підприємствах кондитерської та хлібопекарської промисловості

Об'єкти дезінфекції	Концентрація* робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експо- зиція, хвилин	Методи дезінфекції***
Обладнання та апаратура для молока, крему, варильні котли для сиропу, баки для зберігання сиропу, чани, мірні бачки, транспортери, мішалки, змішувачі тощо	0,015	1	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
Обладнання, тара, інвентар для приготування яєчної маси	0,015	1	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Трубопроводи (у т.ч. систем подачі цукрово-сольового розчину, молочно-цукрового сиропу, яйцепродуктів)				
Кремозбивальна машина	0,015	1	не менше 10**	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СІП), промивання за допомогою мийних машин або циркуляція розчину при увімкненій машині
Столи для оздоблення тортів і тістечок	0,015	1	10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Знімні деталі обладнання, апаратури, роз'ємні вузли, посуд, тара, інвентар	0,015	1	10	Ручний: повне занурення в ємності (ванни) з робочим розчином і промивання за допомогою йоржів або нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Тара (фляги, бідони, металеві та поліетиленові корзини, ящики тощо)	0,015	1	не менше 10**	Механізований: за допомогою мийних машин карусельного чи тунельного типу
	0,015	1	10	Ручний: заповнення або нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами
Вироби з тканини**** (касети, платки тощо)	0,015	1	60	Ручний: замочування в розчині, потім прання, полоскання та висушування
Поверхні виробничих приміщень	0,015	1	не менше 10	Ручний: нанесення розчину на поверхню з механічною дією щітками та йоржами

Примітки:

* температура робочих розчинів повинна бути 20-40 °С;

** час дезінфекції залежить від довжини трубопроводів, розмірів об'єкта дезінфекції та його віддаленості від мийної станції;

*** дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу;

**** також можливе додавання в пральну машину в друге полоскання маточного розчину засобу «Жавель-Клейд» для досягнення концентрації робочого розчину 0,015% (за активним хлором), t° розчину повинна бути не вище 30 °С; час прання виробів – 15-20 хвилин; після прання вироби полощуть і висушують.

Таблиця 14 Режими дезінфекції об'єктів розчинами засобу «Жавель-Клейд» на підприємствах з виробництва напоїв (алкогольних, безалкогольних)

Об'єкти дезінфекції	Концентрація робочого розчину (за активним хлором), %	Кількість таблеток на 10 л води	Експозиція, хвилин	Методи дезінфекції**
Технологічні резервуари (бродильні резервуари, танки доброджування, циліндроконічні танки, збірники, купажні резервуари тощо) Трубопроводи, комунікації	0,015	1	не менше 10*	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
	0,015	1	10	Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Теплообмінники, фільтри, сепаратори, пастеризатори, фасувальне обладнання, розливочні та закупорювальні автомати, наповнювальні трубки тощо	0,015	1	не менше 10*	Механізований: рециркуляція розчину в системі (СП), промивання за допомогою мийних машин або заповнення
	0,015	1	10	Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Деталі обладнання, машин, апаратів і установок, арматура, дрібний інвентар	0,015	1	10	Ручний: повне занурення в ємності (ванни) з робочим розчином і промивання за допомогою йоржів, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення
Тара (пляшки, бутлі, фляги, бідони тощо)	0,015	1	не менше 10*	Механізований: промивання за допомогою мийних машин карусельного чи тунельного типу
	0,015	1	10	Ручний: занурення, заповнення, протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином
Підлога, стіни, двері	0,015	1	не менше 10	Ручний: протирання, чищення щіткою (йоржем) або зрошення розчином

Примітки:

* час дезінфекції залежить від довжини трубопроводів, розмірів об'єкта дезінфекції та його віддаленості від мийної станції;

** дезінфекцію можна проводити з додаванням 0,5% миючого засобу.

5 ЗАСТЕРЕЖНІ ЗАХОДИ ПРИ РОБОТІ ІЗ ЗАСОБОМ

5.1 Загальні застереження при роботі із засобом: до роботи з дезінфекційним засобом «Жавель-Клейд» не допускають осіб молодше 18 років, осіб з алергічними захворюваннями, вагітних жінок та жінок, які годують немовлят.

Забороняється вживати їжу, курити під час виконання робіт з дезінфекції. При проведенні робіт з дезінфекції слід уникати розбризкування та попадання засобу в очі, на шкіру. Після закінчення роботи обличчя та руки необхідно вимити водою з милом.

Після проведення дезінфекційних робіт приміщення, де вони проводились, необхідно провітрювати протягом 15 хвилин. При кратності повітрообміну в приміщенні від 10 та вище провітрювання можна не проводити.

5.2 Засоби індивідуального захисту при приготуванні робочих розчинів: роботи з приготування робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» концентрації до 0,1% (за активним хлором) слід проводити у захисному одязі з використанням засобів захисту шкіри. Роботи з приготування робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» концентрації 0,1% (за активним хлором) і вище слід проводити з використанням засобів захисту шкіри, органів дихання та очей – у захисному одязі (халат, шапочка, фартух із прогумованої тканини, гумові рукавички, спеціальне взуття), у респіраторі типу «Пелюстка», РПГ-67 або РУ-60М з патроном марки В, у захисних окулярах типу ПО-2, ПО-3 чи моноблок.

5.3 Засоби індивідуального захисту при застосуванні робочих розчинів: роботи із застосування робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» концентрації до 0,1% (за активним хлором) включно слід проводити у захисному одязі. Всі роботи із застосування робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» методом зрошення, а також роботи із застосування робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» концентрації вище 0,1% (за активним хлором) слід проводити з використанням засобів захисту шкіри, органів дихання та очей – у захисному одязі (халат, шапочка, фартух із прогумованої тканини, гумові рукавички, спеціальне взуття), у респіраторі типу «Пелюстка», РПГ-67 або РУ-60М з патроном марки В, у захисних окулярах типу ПО-2, ПО-3 чи моноблок.

5.4 Особливості застосування розчинів засобу для дезінфекції окремих об'єктів: при застосуванні робочих розчинів засобу «Жавель-Клейд» концентрації до 0,1% (за активним хлором) включно, крім застосування методом зрошення, активний хлор у повітрі приміщень в зоні дихання людини не перевищує ГДК для атмосферного повітря населених місць.

Допускається проведення дезінфекції (у т.ч. профілактичної) поверхонь приміщень, предметів обстановки (твердих і м'яких меблів, килимів), поверхонь побутової техніки, кухонного та холодильного обладнання, поверхонь медичних та інших апаратів, приладів, устаткування, виробничого та технологічного обладнання, ємностей, санітарно-технічного обладнання, транспортних засобів (у т.ч. санітарного транспорту) у закладах, на підприємствах та інших об'єктах, перелічених в розділі 2 цих Методичних вказівок, робочими розчинами засобу «Жавель-Клейд» концентрації до 0,1% (за активним хлором) включно методом протирання у присутності осіб, які не мають безпосереднього відношення до здійснення дезінфекційних заходів (хворих, відвідувачів, пасажирів, обслуговуючого персоналу тощо) без використання ними засобів індивідуального захисту.

Допускається проведення дезінфекції об'єктів робочими розчинами засобу «Жавель-Клейд» концентрації до 0,1% (за активним хлором) включно методами занурення та замочування у розчині в ємностях зі щільно закритими кришками у присутності сторонніх осіб без використання ними засобів індивідуального захисту. Завантаження та вивантаження об'єктів дезінфекції здійснюється у спеціально призначених для цього добре провітрюваних приміщеннях за відсутності сторонніх осіб.

Дезінфекцію об'єктів робочими розчинами засобу «Жавель-Клейд» методом зрошення здійснюють за відсутності сторонніх осіб.

Дезінфекцію іграшок необхідно проводити за відсутності дітей.

Профілактичну дезінфекцію у дитячих закладах доцільно виконувати методом протирання за відсутності дітей під час проведення дезінфекції з обов'язковим наступним вологим прибиранням і провітрюванням приміщення протягом 15-30 хвилин.

5.5 Методи утилізації засобу та розчинів: засіб з вичерпаним терміном придатності або некондиційний внаслідок порушення умов зберігання передається на договірних умовах спеціалізованим організаціям або постачальнику для переробки чи утилізації.

Відпрацьовані або невикористані протягом строку придатності робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» зливають у каналізацію (без попередньої нейтралізації та без розведення водою).

У випадку розливання робочі розчини засобу «Жавель-Клейд» змивають великою кількістю води. При випадковому розливанні робочих розчинів засобу чи просипанні засобу роботи з їх прибирання необхідно виконувати з дотриманням вимог особистої безпеки та застосуванням засобів індивідуального захисту.

6 ОЗНАКИ ГОСТРОГО ОТРУЄННЯ ТА ЗАХОДИ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ОТРУЄННІ

6.1 Ознаки гострого отруєння: за умови недотримання застережних заходів можлива поява ознак подразнення слизових оболонок очей (різь, сльозотеча) та органів дихання (дере у горлі, кашель, часте дихання, виділення з носа), може виникнути головний біль.

6.2 Заходи першої допомоги при подразненні органів дихання: при появі ознак подразнення органів дихання необхідно припинити роботу із засобом, постраждалого негайно вивести на свіже повітря або в інше приміщення. Рот і носоглотку прополоскати водою, дати тепле питво (молоко або воду), при необхідності звернутись до лікаря.

6.3 Заходи першої допомоги при попаданні засобу в очі: при випадковому попаданні засобу в очі необхідно терміново промити їх проточною водою протягом 10-15 хвилин, закапати в очі 20-30%-ний розчин сульфацилу натрію, при необхідності звернутися до лікаря.

6.4 Заходи першої допомоги при попаданні засобу на шкіру: при випадковому попаданні засобу на шкіру потрібно ретельно промити цю ділянку проточною водою, після цього змастити шкіру пом'якшувальним кремом.

6.5 Заходи першої допомоги при попаданні засобу до шлунку: при випадковому попаданні засобу до шлунку необхідно дати випити потерпілому кілька склянок води, потім вжити 10-20 подрібнених таблеток активованого вугілля, при необхідності звернутись до лікаря.

7 УПАКОВКА, ТРАНСПОРТУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ЗАСОБУ

7.1 Упаковка засобу: засіб «Жавель-Клейд» випускають у вигляді таблеток у пластикових банках по 21 г (6 таблеток); 210 г (не менше 60 таблеток); 525 г (не менше 150 таблеток); 560 г (не менше 160 таблеток); 1,05 кг (не менше 300 таблеток); 1,12 кг (не менше 320 таблеток); інших видах упаковки та розфасовки.

7.2 Умови транспортування засобу: транспортування засобу «Жавель-Клейд» здійснюють автомобільним, залізничним, авіаційним або водним транспортом згідно з правилами перевезення відповідної категорії вантажів.

7.3 Умови зберігання засобу: засіб «Жавель-Клейд» зберігають в упаковці виробника, щільно закритим, у темних, критих, сухих складських приміщеннях, які не мають доступу для загального користування, окремо від лікарських засобів.

7.4 Гарантійний термін зберігання засобу: 5 років від дати виготовлення.

8 ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ТА АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

8.1 Контроль засобу

8.1.1 Дезінфекційний засіб «Жавель-Клейд» у вигляді таблеток контролюється за наступними показниками якості: зовнішній вигляд, колір, запах, середня маса таблеток, масова частка активного хлору, час розчинення (таблиця 15).

Таблиця 15 Показники якості дезінфекційного засобу «Жавель-Клейд»

Показники якості	Нормативи
Зовнішній вигляд	Таблетки круглої форми, які можуть мати на поверхні насічки для ділення таблетки на частини при приготуванні робочих розчинів
Колір	Білий
Запах	Характерний запах хлору
Час розчинення таблеток при $t\ 25^{\circ}\text{C}$	4 хвилини максимум
Середня маса таблеток, г	3,45-3,65
Масова частка активного хлору, г	1,47-1,62
Масова частка активного хлору, %	43,0-44,4%.

8.1.2 *Визначення зовнішнього вигляду, кольору та запаху*

Зовнішній вигляд і колір визначається візуально згідно з ГОСТ 14618.0. Запах оцінюють органолептично.

8.1.3 *Визначення часу розчинення таблеток*

У конічну колбу ємністю 500 см³ вносять 1 таблетку, наливають 500 см³ водопровідної води, вмикають секундомір і при слабкому похитуванні колби відмічають час розчинення таблеток.

8.1.4 *Визначення середньої маси таблеток*

8.1.4.1 Засоби вимірювання

Терези лабораторні (технічні) 2-го класу точності.

8.1.4.2 Виконання вимірювання

Зважують 10 таблеток, відібраних випадковим чином.

Середню масу таблеток (M_T) визначають за формулою:

$$M_T = m/p, \text{ де}$$

m – сумарна маса таблеток, які зважували, г;

p – кількість таблеток, які зважували.

8.1.5 *Визначення масової частки (вмісту) активного хлору при розчиненні 1-ї таблетки у воді* здійснюють методом йодометричного титрування на основі методики ГОСТ 11086-76.

8.1.5.1 Засоби вимірювання, реактиви, матеріали

Терези лабораторні загального призначення за ГОСТ 24104-88, 2 класу точності, з найбільшою межею зважування 200 г.

Бюретка 1-1-2-25-0,1 за ГОСТ 29251-91.

Піпетки.

Колби конічні, колби мірні.

Циліндри мірні, склянки.

Калій йодистий за ГОСТ 4232; водний розчин з масовою часткою 10%.

Кислота сірчана марки ч.д.а. за ГОСТ 4204-77; водний розчин з масовою часткою 10%.

Стандарт-титр для приготування 0,1 н. водного розчину натрію сіркуватистокиислого (натрію тіосульфату) за ТУ 6-09-2540-72, 0,1 н. водний розчин.

Крохмаль розчинний за ГОСТ 10163-76; водний розчин з масовою часткою 0,5% готують за ГОСТ 4517-87 п. 2.90.

Вода дистильована за ГОСТ 6709-72.

8.1.5.2 Виконання вимірювання

Одну таблетку засобу розчиняють у воді, переносять кількісно до мірної колби ємністю 250 см³, доводять водою до мітки, ретельно перемішують – розчин 1.

5 см³ розчину 1 переносять до конічної колби, додають 20 см³ дистильованої води, 10 см³ йодистого калію та 10 см³ сірчаної кислоти.

Колбу струшують, розчин при цьому набуває коричнево-бурого кольору.

Одержаний розчин титрують за допомогою мірної бюретки 0,1 н. розчином тіосульфату натрію до отримання світло-жовтого забарвлення. Додають 1 см³ крохмалю, розчин при цьому набуває темно-синього кольору. Дотитровують далі 0,1 н. розчином тіосульфату натрію до повного зникнення забарвлення.

8.1.5.3 Опрацювання результатів вимірювання

Масу активного хлору (M_X) у грамах обчислюють за формулою:

$$M_X = \frac{V \cdot 0,003545 \cdot 250}{a}, \text{ де}$$

0,003545 – маса активного хлору, що відповідає 1 см³ розчину тіосульфату натрію концентрації точно $C(\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}) = 0,1$ моль/дм³ (0,1 М), г;

V – об'єм розчину тіосульфату натрію, витраченого на титрування, концентрації точно $C(\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}) = 0,1$ моль/дм³ (0,1 М), см³;

a – об'єм розчину 1, взятого для титрування, см³.

Результат обчислюють за формулою з округленням до другого десяткового знаку.

За результат аналізу приймають середнє арифметичне 3-х визначень, абсолютне розходження між якими не повинно перевищувати припустиме розходження, що дорівнює 0,15 г. Припустима відносна сумарна похибка результату аналізу $\pm 10\%$ при вірогідності, якій можна довіряти, $P=0,95$.

8.2 Контроль робочих розчинів засобу

8.2.1 Робочі розчини засобу контролюють за показником: масова частка активного хлору, %; 0,015-0,3. Визначення масової частки активного хлору здійснюють методом йодометричного титрування на основі методики ГОСТ 11086-76.

8.2.1.1 Засоби вимірювання, реактиви, матеріали

Бюретка 1-1-2-25-0,1 за ГОСТ 29251-91.

Піпетки.

Колби конічні, колби мірні.

Циліндри мірні.

Калій йодистий за ГОСТ 4232; водний розчин з масовою часткою 10%.

Кислота сірчана марки ч.д.а. за ГОСТ 4204-77; водний розчин з масовою часткою 10%.

Стандарт-титр для приготування 0,1 н. водного розчину натрію сіркуватистокиислого (натрію тіосульфату) за ТУ 6-09-2540-72, 0,1 н. водний розчин.

Крохмаль розчинний за ГОСТ 10163-76; водний розчин з масовою часткою 0,5% готують за ГОСТ 4517-87 п. 2.90.

8.2.1.2 Виконання вимірювання

В конічну колбу на 100 см³ вносять 10 см³ йодистого калію та 10 см³ сірчаної кислоти, після чого додають кількість робочого розчину засобу «Жавель-Клейд», який досліджується, згідно таблиці 16:

Таблиця 16 Кількість робочого розчину засобу «Жавель-Клейд», що береться для дослідження

Концентрація робочого розчину, що досліджується	Кількість робочого розчину, що береться для дослідження
0,015%; 0,03%; 0,045%; 0,06%	70 мл
0,1%	50 мл
0,2%; 0,3%	10 мл

Колбу струшують, розчин при цьому набуває коричнево-бурого кольору.

Одержаний розчин титрують за допомогою мірної бюретки 0,1 н. розчином тіосульфату натрію до отримання світло-жовтого забарвлення. Додають 1 см³ крохмалю, розчин при цьому

набуває темно-синього кольору. Дотитровують далі 0,1 н. розчином тіосульфату натрію до повного зникнення забарвлення.

8.2.1.3 Опрацювання результатів вимірювання

Масову частку активного хлору (X) у відсотках обчислюють за формулою:

$$X = \frac{V \cdot 0,003545 \cdot 100}{b}, \text{ де}$$

0,003545 – маса активного хлору, що відповідає 1 см³ розчину тіосульфату натрію концентрації точно $C(\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}) = 0,1$ моль/дм³ (0,1 М), г;

V – об'єм розчину тіосульфату натрію, витраченого на титрування, концентрації точно $C(\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}) = 0,1$ моль/дм³ (0,1 М), см³;

b – об'єм робочого розчину засобу, взятого для титрування, см³.

Результат обчислюють за формулою з округленням до третього десяткового знаку.

За результат аналізу приймають середнє арифметичне 3-х визначень, абсолютне розходження між якими не повинно перевищувати припустиме розходження, що дорівнює 0,001%. Припустима відносна сумарна похибка результату аналізу $\pm 10\%$ при вірогідності, якій можна довіряти, P=0,95.